

На основу члана 56. Закона о Управи за индиректно опорезивање ("Службени гласник БиХ", број 89/05), чл. 15. и 49. Закона о државној служби у институцијама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 12/02, 19/02, 8/03, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/07, 43/09, 8/10, 40/12 и 93/17) и члана 53. Закона о раду у институцијама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 26/04, 7/05, 48/05, 50/08 и др. закон, 60/10, 32/13, 93/17, 59/22 и 8/23), те члана 36. Правилника о унутрашњој организацији у Управи за индиректно опорезивање број: 01-02-2-741-4/23 од 09.06.2023. године одобреног Одлуком о одобравању Правилника о унутрашњој организацији у Управи за индиректно опорезивање ("Службени гласник БиХ", број 43/23), директор Управе за индиректно опорезивање доноси

**ПРАВИЛНИК
О ПОЛАГАЊУ СТРУЧНОГ ИСПИТА ЗА РАД НА
ПОСЛОВИМА ИНДИРЕКТНИХ ПОРЕЗА
ЗАПОСЛЕНИХ У УПРАВИ ЗА ИНДИРЕКТНО
ОПОРЕЗИВАЊЕ**

ДИО ПРВИ - УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.
(Предмет)

Овим правилником уређује се полагање Стручног испита за рад на пословима индиректних пореза (у даљем тексту: Испит) у Управи за индиректно опорезивање (у даљем тексту: УИО) и то: поступак пријаве за полагање Испита, садржај Испита, програм Испита (у даљем тексту: Програм), провођење обуке и начин полагања Испита, именовање, састав, начин рада и начин одјењивања Комисије за полагање Испита (у даљем тексту: Комисија), облик, садржај и издавање увјерења о положеном Испиту и вођење евиденције о положеном Испиту.

Члан 2.
(Дефиниције)

Изрази коришћени у овом правилнику имају следеће значење:

- a) **запослени** је државни службеник или запосленик УИО који је радни однос засновао на неодређено вријеме, а распоређен је за обављање послова основне дјелатности;
- b) **основна дјелатност** је дјелатност која обухвата радна мјеста за обављање послова из дјелокруга рада:
 - 1) Сектора за царине;
 - 2) Сектора за порезе;
 - 3) Кабинета директора и то: Одјека за аналитику и стратешко планирање, Унутрашње контроле, Одјека за професионалне стандарде, Стручни савјетник за правне послове, Стручни савјетник за област царина, Стручни савјетник за област пореза, Стручни савјетник за област информационих технологија;
 - 4) Одјељења за комуникације и међународну сарадњу;
 - 5) Одјељења за правне послове;
 - 6) Одјељења за анализу и управљање ризицима;
 - 7) Сектора за пословне услуге и то: Одсјек за принудну наплату и Група за принудну наплату у регионалном центру;

- 8) Сектора за провођење прописа;
- 9) Сектора за информационе технологије и то: Одсјек за развој Информационог система Управе, Одсјек за интерну подршку;

осим радних мјеста за обављање послова преводиоца, административног сарадника, сарадника за опште и административне послове, сарадника за правне послове-референт специјалиста, сарадника за царинско-управни поступак- референт специјалиста, сарадника за пореско-управни поступак-референт специјалиста, сарадник за обраду података, сарадника за принудну наплату, у наведеним организационим јединицама.

- c) **област пореза** је област која обухвата индиректне порезе који су у примарној надлежности Сектора за порезе;
- d) **област царина** је област која обухвата индиректне порезе који су у примарној надлежности Сектора за царине;
- e) **програм стручног испита** чини садржину испитних предмета и разликује се у зависности од дијела испита који се полаже, дјелокруга рада организационе јединице у којој је запослени распоређен, као и нивоа образовања;
- f) **Кандидат** је запослени који је стављен на листу за полагање Испита;
- g) **увјерење** је акт којим се потврђује положени Општи дио Испита и/или Посебни дио Испита.

Члан 3.

(Циљ полагања Испита)

Полагање Испита има за циљ провјеру знања, вјештине и оспособљености запосленог за рад на пословима из основне дјелатности, јачање одговорности запосленог, те унапређење и стицање нових знања, вјештина и способности за успјешно извршавање постављених дужности.

Члан 4.
(Испит)

- (1) Испит се полаже из два дијела и то:
 - a) Општи дио Испита и
 - b) Посебни дио Испита.
- (2) Пријава и полагање Испита из става (1) овог члана врши се одвојено, при чему се пријава Посебног дијела Испита може вршити само ако је положен Општи дио Испита или је запослени ослобођен од полагања тог дијела Испита.
- (3) Изузетно од става (2) овог члана, уколико то околности дозвољавају, може се дозволити истовремено полагање оба дијела Испита пред једном Комисијом.
- (4) За сваки дио Испита се након полагања издаје одговарајуће увјерење.

Члан 5.

(Обавеза полагања Испита)

- (1) Обавезу полагања Испита има сваки запослени који је радни однос у УИО засновао на неодређено вријеме и распоређен је на радно мјесто за обављање послова из основне дјелатности.
- (2) Изузетно од става (1) овог члана, полагања Општег дијела Испита ослобођен је запослени који у УИО ради најмање пет година, а Посебног дијела Испита ослобођен је запослени који послове основне дјелатности у УИО обавља најмање десет година.
- (3) Услов из става (2) овог члана је испуњен само уколико је запослени у означеном року обављао

послове са образовањем које одговара нивоу образовања према тренутном распоређивању.

Члан 6.

(Програм за полагање испита)

- (1) Општи дио Испита запослени полаже према јединственом програму, а Посебни дио Испита према програму који одговара радном мјесту на које је распоређен.
- (2) Изузетно од става (1) овог члана, запослени који је распоређен на радно мјесто у оквиру којег се обављају послови који обухватају и област пореза и област царина, дужан је да полаже оба Посебна дијела Испита.
- (3) Запослени који је положио Посебни дио Испита по програму за кандидате са стеченим средњим образовањем, а који у току рада стекне виши ниво образовања, дужан је да се у року од 30 дана од дана трајног распоређивања на радно мјесто са вишим нивоом образовања пријави за полагање Посебног дијела Испита по програму за кандидате са стеченим високим образовањем.
- (4) Пријава за полагање Испита из става (3) овог члана, подноси се на обрасцу из Прилога 4. овог правилника.

Члан 7.

(Захтјев за ослобађање од полагања Испита)

- (1) Запослени из члана 5. став (2) овог правилника, захтјев за ослобађање подноси Одсјеку за управљање људским потенцијалима, која организациона јединица цијени испуњеност услова и израђује нацрт рјешења, те исто доставља помоћнику директора Сектора за пословне услуге на доношење.
- (2) Један примјерак рјешења из става (1) овог члана се доставља Одсјеку за обуку-Наставно школски центар (у даљем тексту: Одсјек за обуку).
- (3) На рјешење из става (1) овог члана којим је одбијен захтјев за ослобађање, може се изјавити приговор директору УИО, у року од осам дана од дана пријема рјешења.

Члан 8.

(Полагање испита запосленог у УИО на одређено вријеме или распоређеног ван основне дјелатности)

- (1) Изузетно од члана 5. става (1) овог правилника, директор УИО може одобрити полагање Испита и запосленом у УИО који је за обављање послова основне дјелатности распоређен на одређено вријеме или је распоређен за обављање послова ван основне дјелатности, на његов писмени захтјев.
- (2) Захтјев из става (1) овог члана се подноси на начин прописан у члану 9. овог правилника, уз додатно образложење разлога за полагање Испита.

ДИО ДРУГИ - ПРИЈАВА ПОЛАГАЊА ИСПИТА

Члан 9.

(Пријава за полагање)

- (1) Запослени који има обавезу полагања Испита подноси пријаву за полагање Испита непосредном руководиоцу, и то за полагање:
 - a) Општег дијела Испита на обрасцу из Прилога 1.
 - b) Посебног дијела Испита на обрасцу из Прилога 2.
- (2) Пријава из става (1) тачке a) овог члана подноси се најкасније у року од 15 дана од дана трајног распоређивања запосленог на радно мјесто које подлијеже обавези полагања Испита, а пријава из става (1) тачке б) овог члана се подноси најкасније у

року од 15 дана од дана кад је положен Општи дио Испита или дана када је добијено рјешење о ослобађању од полагања тог дијела Испита.

- (3) Након провјере података подносиоца пријаве наведених у пријави, непосредни руководилац запосленог предметну пријаву просљеђује руководиоцу основне организационе јединице актом у којем потврђује да је извршена провјера података подносиоца пријаве и да може приступити полагању.
- (4) Руководилац основне организационе јединице УИО врши пријаву запослених из организационе јединице којом руководи Одсјеку за обуку, на обрасцу из Прилога 3. овог правилника.

Члан 10.

(Поступање Одсјека за обуку)

- (1) По пријему пријаве из члана 9. став (4) овог правилника, Одсјек за обуку врши провјеру података о распоређивању запослених код Одсјека за управљање људским потенцијалима и/или Одсјека за пословне услуге у регионалном центру, те након извршене провјере сачињава листу кандидата за полагање.
- (2) Уколико се на листи из става (1) овог члана налази најмање 30 кандидата за полагање Испита по истом програму, Одсјек за обуку обавјештава директора УИО ради одређивања начина и термина похађања обуке и полагања испита, те о томе, путем службене електронске поште, обавјештава руководиоца основне организационе јединице и Кандидата.

ДИО ТРЕЋИ - САДРЖАЈ ИСПИТА

Члан 11.

(Општи дио Испита)

- (1) Општи дио Испита из члана 9. става (1) тачке a) овог правилника је јединствен за све кандидате и обухвата сљедеће предмете:
 - a) организацију и дјелокруг рада УИО и Управног одбора УИО,
 - b) Кодекс понашања запослених у УИО и
 - c) дисциплинску и материјалну одговорност запослених у УИО.
- (2) Области које чине садржину испитних предмета наведене су у Програму Општег дијела Испита у Прилогу 5. овог правилника.

Члан 12.

(Садржај и одређење полагања Посебног дијела Испита)

- (1) Посебни дио Испита обухвата садржаје из области дјелокруга рада организационе јединице у којој је запослени трајно распоређен, и то:
 - a) област царина и
 - b) област пореза.
- (2) Посебни дио Испита из области царина полаже запослени који је распоређен за обављање послова из основне дјелатности у Сектору за царине, Одсјеку за царинско управни поступак у Одјељењу за правне послове, Групи за анализу и управљање царинским ризицима у Одјељењу за анализу и управљање ризицима, стручни савјетник за област царина у Кабинету директора, сарадник за оперативне послове-оператер у Групи за оперативне послове Сектора за провођење прописа.
- (3) Посебни дио Испита из области пореза полаже запослени распоређен за обављање послова из основне дјелатности у Сектору за порезе, Одсјеку за пореско управни поступак и Одсјеку за израду обавезујућих мишљења из области индиректних

пореза у Одјељењу за правне послове, Групи за анализу и управљање пореским ризицима у Одјељењу за анализу и управљање ризицима, Одсјеку за принудну наплату и Групи за принудну наплату у регионалном центру, стручни савјетник за област пореза у Кабинету директора.

- (4) Посебни дио Испита из области царина и из области пореза полаже запослени који је распоређен за обављање послова из основне дјелатности и то: запослени у Одсјеку за аналитику и стратешко планирање, Одсјеку за унутрашњу контролу, Одсјеку за професионалне стандарде, стручни савјетник за правне послове, стручни савјетник за информационе технологије у Кабинету директора, начелник Одјељења за правне послове и запослени у Одсјеку за нормативно правне послове у Одјељењу за правне послове, начелник Одјељења за анализу ризика, запослени у Сектору за провођење прописа осим сарадника за оперативне послове-оператер у Групи за оперативне послове, запослени у Одјељењу за комуникације и међународну сарадњу.

Члан 13.

(Обавеза полагања Посебног дијела Испита из друге области)

- (1) Запослени који је положио Посебни дио Испита у оквиру организационе јединице у једној области, а трајно је премјештен у организациону јединицу у другој области, за коју је предвиђен други посебни дио испита, дужан је у року од 30 дана од дана добијања рјешења о трајном распоређивању, пријавити се за полагање посебног дијела из области за коју има трајни распоред подношењем пријаве за полагање непосредном руководиоцу, на обрасцу из Прилога 4. овог правилника.
- (2) Запослени који има обавезу полагања Посебног дијела Испита и из области царина и из области пореза, прво се пријављује и полаже Посебни дио Испита из области царина, а Посебни дио Испита из области пореза је дужан пријавити у року од 60 дана од дана полагања Посебног дијела Испита из области царина, на обрасцу из Прилога 4. овог правилника.

Члан 14.

(Садржај Посебног дијела Испита из области царина)

- (1) Посебни дио Испита из области царина за кандидата са високим образовањем садржи сљедеће испитне предмете:
- Царински систем и поступак,
 - Царинска тарифа, поријекло робе и царинска вриједност,
 - Порески систем,
 - Спољнотрговински и девизни систем,
 - Откривање повреда царинских прописа.
- (2) Посебни дио Испита из области царина за кандидата са средњим образовањем садржи сљедеће испитне предмете:
- Основи царинског система и поступка,
 - Основи Царинске тарифе,
 - Основи спољнотрговинског и девизног система,
 - Основи пореског система,
 - Откривање повреда царинских прописа.
- (3) Кандидат са вишом стручном спремом, Испит полаже према програму за кандидата са високим образовањем.

Члан 15.

(Садржај Посебног дијела Испита из области пореза)

Посебни дио Испита из области пореза за кандидата са високим образовањем, садржи сљедеће испитне предмете:

- Порески систем и поступак
- Процесни прописи у области пореза
- Порески прекршаји и кривична дјела
- Основи рачуноводства.

Члан 16.

(Програм Посебног дијела Испита)

- (1) Садржај испитних предмета из области царина наведен је у Програму Посебног дијела стручног испита за рад на пословима из области царина (у даљем тексту: Програм Испита из области царина), из Прилога 6. овог правилника.
- (2) Садржај испитних предмета из области пореза наведен је у Програму Посебног дијела стручног испита за рад на пословима из области пореза (у даљем тексту: Програм Испита из области пореза), из Прилога 7. овог правилника.

Члан 17.

(Литература за полагање Испита)

- (1) Испит се полаже према прописима којим се регулише материја из предмета наведених у чл. 11, 14, односно 15. овог правилника, којим је регулисано градиво Програма Општег и Посебног дијела Испита и који су побројани у Прилогу 5, 6. и 7. овог правилника.
- (2) Поред прописа из става (1) овог члана, УИО може припремити и одговарајућу литературу за поједини предмет (скрипта, приручник и др.).
- (3) Кандидат је дужан пратити нове прописе, односно измјене прописа који су ступили на снагу, а којим је регулисана област из предмета који се полаже, независно од тога да ли је дошло до измјене правних прописа у Програму Испита или измјене у литератури припремљеној за полагање Испита.

ДИО ЧЕТВРТИ - ОБУКА ЗА ПОЛАГАЊЕ ИСПИТА

Члан 18.

(Обука)

- (1) У циљу припреме Кандидата, обука за полагање испита се организује само за полагање Посебног дијела Испита.
- (2) Обука из става (1) овог члана се организује у трајању од:
- 20 радних дана, за Кандидата са високим образовањем
 - 15 радних дана, за Кандидата са средњим образовањем.
- (3) Одсјек за обуку врши прикупљање података о структури полазника са аспекта радних мјеста на које су распоређени или били распоређени, образовања, дужине стажа у основној дјелатности, приједлога руководиоца основне организационе јединице из које запослени долазе, броја кандидата који понављају испит и других елемената који су од значаја за утврђивање нивоа обучености у обављању послова основне дјелатности, те на основу анализе података предлаже одлуку о извођењу обуке и полагању испита.
- (4) Одлуку о извођењу обуке и/или полагању Испита доноси директор УИО.
- (5) Изузетно од ст. (1) и (2) овог члана, директор УИО може донијети одлуку да се не спроводи обука за запослене који на пословима основне дјелатности раде

најмање пет година или да се обука спроводи само за поједине предмете или у краћем трајању.

Члан 19.

(Организовање провођења обуке)

- (1) Обуку за полагање Посебног дијела Испита организује Одсек за обуку, на бази обезбјеђења ноћења и исхране Кандидата у току трајања обуке и/или полагања Испита.
- (2) Одсек за обуку обавјештава руководиоца основне организационе јединице УИО о датуму почетка обуке, који о истом обавјештава Кандидата и његовог руководиоца.
- (3) Обука има карактер радне обавезе и одржава се у редовном радном времену.

Члан 20.

(Реализација обуке)

- (1) Обука се проводи на основу Програма Испита.
- (2) Обуку реализује предавач којег рјешењем именује директор УИО из реда запослених који има: високо образовање, положен Испит или је ослобођен од полагања Посебног дијела Испита (уколико је распоредан на радно мјесто за које је прописана обавеза полагања), најмање пет година радног стажа у УИО, истакнуте резултате у раду и/или стручне радове у области за коју се ангажује у својству предавача, и који није кажњаван за повреду службене дужности.
- (3) Изузетно од става (2) овог члана, уколико за неку област није могуће одредити предавача из реда запослених у УИО, за предавача се може ангажовати спољни сарадник који испуњава критеријум да се ради о стручњаку који има истакнуте резултате у раду и/или стручне радове у области за коју се ангажује у својству предавача.

ДИО ПЕТИ - ПОЛАГАЊЕ ИСПИТА

Члан 21.

(Полагање Општег дијела Испита)

- (1) Општи дио Испита се полаже усмено, одговарањем на три питања из сваког предмета из Програма за полагање Општег дијела Испита, која је Кандидат претходно извукао.
- (2) Прије одговарања, Кандидат има право на 15 минута припреме.
- (3) У погледу именовања Комисије, оцјењивања, понашања Кандидата, одустанка од полагања и других питања која нису изричито нормирана а која се односе на полагање Општег дијела Испита, одговарајуће се примјењују одредбе овог правилника којим је регулисано полагање Посебног дијела Испита.

Члан 22.

(Полагање Посебног дијела Испита)

- (1) Право на полагање Посебног дијела Испита стиче Кандидат који је положио Општи дио Испита и који је похађао најмање 75 % одржане обуке.
- (2) Испит из става (1) овог члана се полаже писмено и усмено.
- (3) Право на полагање усменог дијела Посебног дијела Испита стиче Кандидат који је положио писмени дио Испита.

Члан 23.

(Писмени дио Посебног дијела Испита)

- (1) Писмени дио Посебног дијела Испита се састоји од провјере стеченог знања и вјештина кроз рјешавање практичног примјера и проблемске ситуације.

- (2) Задатак за писмени дио Посебног дијела Испита из области царина за Кандидата са високим образовањем припрема члан Комисије који је испитивач из предмета Царинска тарифа, поријекло робе и царинска вриједност.
- (3) Задатак за писмени дио Посебног дијела Испита из области царина за Кандидата са средњим образовањем припрема члан Комисије који је испитивач из предмета Основи Царинске тарифе.
- (4) Задатак за писмени дио Посебног дијела Испита из области пореза за Кандидата са високим образовањем припрема члан Комисије који је испитивач из предмета Порески систем и порески поступак симулацијом вршења контроле са задатим параметрима и израдом записника о контроли.
- (5) Задатак из писменог дијела Посебног дијела Испита припрема се непосредно прије почетка Испита.
- (6) Од момента утврђивања питања за писмени дио Испита до окончања писменог дијела Испита, утврђени задатак и његови елементи представљају службену тајну.

Члан 24.

(Коришћење помагала)

- (1) Кандидат који је приступио полагању писменог дијела Посебног дијела Испита, за вријеме рјешавања задатка може користити потребна техничка помагала (хемијска, калкулатор и др.) и одговарајуће прописе.
- (2) Кандидат који је приступио полагању писменог дијела Посебног дијела Испита, за вријеме трајања испита не смије користити мобилни телефон и друго средство у електронском облику којим би било омогућено слање података ван просторије у којој се обавља писмени испит, као и недозвољено помагало у папирнатом облику, те у случају кршења наведене забране може бити удаљен са Испита и сматра се да Испит није положио.

Члан 25.

(Трајање полагања писменог дијела Испита)

- (1) Писмени дио Посебног дијела Испита траје најдуже три сата.
- (2) За вријеме трајања писменог дијела Испита, Кандидат не може излазити из просторије у којој се одвија Испит.

Члан 26.

(Полагање усменог дијела Посебног дијела Испита)

- (1) Прије почетка усменог дијела Посебног дијела Испита, предсједник Комисије саопштава кандидатима имена чланова Комисије и пита за приговоре на састав Комисије, те саопштава резултате писменог дијела Испита.
- (2) Усмени дио Испита полаже се пред Комисијом у пуном саставу.
- (3) Уколико из оправданих разлога члан Комисије именован за одређено испитно градиво није у могућности да тог дана буде у испитној комисији, о томе обавјештава секретара Комисије, који у том случају позива његовог замјеника да присуствује полагању усменог дијела испита. Уколико је и замјеник спријечен да присуствује полагању, директор УИО може рјешењем одредити ад хоц замјену из реда чланова Комисије на другом испитном предмету или из реда запослених који испуњавају услове прописане чланом 36. став (3) овог правилника.

- (4) На усменом дијелу испита, Кандидат се испитује из појединих предмета по реду који одреди председник Комисије, тако што одговара на три питања из сваког предмета, која је претходно извукао.
- (5) Прије него што почне одговарати, Кандидат има 30 минута за припрему.

Члан 27.

(Полагање испита у ванредним околностима)

- (1) У случају наступања ванредних околности које онемогућавају полагање Испита на начин прописан у чл. 21. до 26. овог правилника (елементарна непогода, виша сила, друге непредвиђене околности или спровођење епидемиолошких мјера за заштиту од заразних болести), Испит се полаже само писмено.
- (2) Одлуку о полагању испита у случају наступања ванредних околности доноси директор УИО.
- (3) Полагање Испита у ванредним околностима може да траје најдуже три сата.
- (4) У случају из става (1) овог члана, полагање Испита се врши писменим одговарањем на три питања из сваког испитног предмета.

Члан 28.

(Оцјењивање)

- (1) Након завршетка испита, Кандидат напушта просторију у којој се одржава Испит, а Комисија, уз присуство секретара, анализира одговоре Кандидата и оцјене испитивача за свако испитно градиво и доноси одлуку о резултату Испита.
- (2) Успјех Кандидата на писменом дијелу Испита оцјењује се оцјеном "положио" или "није положио".
- (3) Познавање градива на усменом испиту оцјењује се за сваки предмет посебно, оцјенама од 1 до 5 у зависности од исказаног знања.
- (4) Оцјеном 1 оцјењује се Кандидат који није показао довољно познавање градива из одређеног предмета и значи да исти није положио тај предмет.
- (5) Коначан успјех Кандидата на усменом дијелу Испита, Комисија утврђује просјечном оцјеном свих предмета које је усмено полагао и описном оцјеном "положио" или "није положио".
- (6) Председник Комисије јавно и у присуству чланова Комисије саопштава кандидатима оцјене њиховог коначног успјеха на Испиту.

Члан 29.

(Понашање Кандидата на Испиту)

- (1) Кандидат који приступа предавањима и Испиту мора се понашати у складу са Кодексом понашања запослених у УИО.
- (2) Председник Комисије не дозвољава Кандидату који није одјевен или се не понаша у складу са Кодексом понашања запослених у УИО да приступи Испиту, већ му се одређује нови термин полагања што се записнички констатује.
- (3) Уколико Кандидат који је приступио полагању писменог, односно усменог дијела Испита, ремети ред за вријеме трајања Испита или користи мобилни телефон и друга недозвољена средства у електронском или папирном облику, удаљава се са Испита.
- (4) Кандидат из ст. (2) и (3) овог члана, упућује се на поновно полагање цијелог Испита.
- (5) Удаљавање Кандидата са испита констатује се у записнику о полагању Испита, те се обавјештава руководиоца основне организационе јединице.

Члан 30.

(Записник)

- (1) О полагању испита воде се записници и то Појединачни записник о полагању Испита, уз наглашавање о којем дијелу Испита се ради и Збирни записник о полагању Испита.
- (2) Појединачни записник о полагању Испита садржи податке о полагању испита за сваког Кандидата понаособ и то:
 - a) Састав Комисије,
 - b) Име, име једног родитеља и презиме Кандидата,
 - c) Број службене шифре Кандидата,
 - d) Подаци о образовању,
 - e) Подаци о радном мјесту на које је распоређен,
 - f) Подаци о образовању за коју је раније полагао испит,
 - g) Датум полагања Испита,
 - h) Означавање који дио Испита се полаже,
 - i) Успјех писменог дијела Испита, уколико се полаже Посебни дио испита,
 - j) Питања постављена Кандидату на усменом дијелу Испита из појединачних предмета, са оцјенама, и
 - k) Оцјена коначног успјеха кандидата на писменом и усменом дијелу Испита.
- (3) Уз појединачни записник о полагању Испита из става (2) овог члана, прилаже се и израђени писани задатак Кандидата, ако је исти полагао Посебни дио Испита.
- (4) Збирни записник о полагању Испита садржи:
 - a) Састав Комисије,
 - b) Означавање који дио Испита се полаже,
 - c) Датум полагања уз навођење датума полагања писменог и усменог дијела испита ако се ради о полагању Посебног дијела Испита,
 - d) Број кандидата који је пријављен за полагање,
 - e) Број кандидата који је приступио полагању,
 - f) Податке о резултатима Испита за групу кандидата који су полагао испит истог дана (положили, поправни, одгодили, одустали и др.).
- (5) Записнике о току Испита води секретар Комисије.
- (6) Записнике поред секретара потписује и председник Комисије.

Члан 31.

(Одгајање похађања обуке и/или полагања Испита)

- (1) Кандидат може из оправданих разлога одгодити похађање обуке и/или полагање Испита у термину који му је одређен.
- (2) У случају из става (1) овог члана, Кандидат је дужан писмено обавијестити Одсек за обуку и руководиоца основне организационе јединице најкасније до дана одређеног за похађање обуке или полагање испита.
- (3) Уз писмену обавијест из става (2) овог члана, достављају се и докази из којих је видљива оправданост разлога одгајања.
- (4) Оправданим разлозима сматра се болест и други поремећај здравља Кандидата, те друга ванредна околност која се односи на Кандидата, настала након утврђења и објаве распореда похађања обуке и полагања испита, а која Кандидата онемогућава у похађању обуке и/или полагању испита у времену утврђеног распоредом.
- (5) Уколико је Кандидат благовремено доставио обавијест из које је видљиво да из оправданог разлога не може приступити испиту, сматра се да је Испит одгођен, односно да није ни одржан, што се констатује у записнику.

Члан 32.

(Неприступање обуци и/или Испиту)

- (1) Кандидат који није приступио похађању обуке, нити је Испит одгодио, као и Кандидат који је приступио похађању обуке и током њеног трајања одустао без оправданог разлога, сматра се да Испит није положио.
- (2) У случајевима из става (1) овог члана, Кандидат се поново позива на похађање обуке у наредном року планираном за обуку и полагање Испита за тај ниво образовања.
- (3) Кандидат који није приступио полагању Испита, нити је Испит одгодио, као и Кандидат који је приступио полагању Испита и током његовог трајања одустао без оправданог разлога, сматра се да Испит није положио.
- (4) У случају из става (3) овог члана, на поновно полагање Испита се примјењују одредбе овог правилника које се односе на полагање цијелог испита.
- (5) О неприступању Кандидата обуци и/или Испиту, односно одустанку од обуке и/или Испита без оправданог разлога, обавјештава се руководилац основне организационе јединице која је Кандидата пријавила за полагање.

Члан 33.

(Одустанак од започетог похађања обуке и од полагања у току Испита)

- (1) Уколико Кандидат из здравственог или другог оправданог разлога одустане од започетог похађања обуке прије него што је одслушао 75% предавања, обуку поново похађа у наредном року планираном за полагање Испита за тај ниво образовања.
- (2) Уколико Кандидат из здравственог или другог оправданог разлога одустане од започетог полагања Испита, Комисија разлоге одгађања Испита уноси у записник о полагању Испита.
- (3) Кандидат који је започео полагање Испита мора наставити полагање испита у наредном року планираном за полагање Испита за тај ниво образовања.
- (4) У оправданом случају, директор УИО може одлучити да се Кандидату одреди дужи рок и одобри полагање у другом термину.
- (5) Уколико Кандидат који је започео полагање Испита не приступи полагању, односно не настави с полагањем Испита у роковима из ст. (1), (3) или (4) овог члана, из неоправданог разлога, сматра се да испит није положио.
- (6) Кандидату који не приступи полагању, односно не настави са полагањем Испита у роковима из ст. (1), (3) и (4) овог члана, из оправданог разлога, може се одобрити похађање обуке, односно полагање Испита са групама изван утврђених рокова, уколико у вријеме приступања полагању испуњава услове за полагање Посебног дијела Испита.

Члан 34.

(Неодазивање позиву на Испит)

Кандидат који на три узастопна позива на похађање обуке за испит или на полагање испита, не приступи полагању Испита без оправданог разлога, сматра се да испит није положио и губи право полагања Испита за то радно мјесто, те се распоређује на упражњено радно мјесто које одговара његовој стручној спреми и за које није предвиђено полагање Испита, а уколико нема одговарајућег упражњеног радног мјеста, на именованог се

примјењују позитивни прописи којим је регулисана прекобројност.

ДИО ШЕСТИ - КОМИСИЈА ЗА ПОЛАГАЊЕ ИСПИТА

Члан 35.

(Комисија)

- (1) За полагање Испита образују се Комисије за полагање Испита и то:
 - a) Комисија за полагање Општег дијела Испита,
 - b) Комисија за полагање Испита за кандидате из области царина са високим образовањем,
 - c) Комисија за полагање Испита за кандидате из области царина са средњим образовањем и
 - d) Комисија за полагање Испита за кандидате из области пореза.
- (2) Уколико постоји обавеза полагања Испита за Кандидата са вишом стручном спремом, исти полаже пред Комисијом за полагање Испита за кандидате са високим образовањем.

Члан 36.

(Именоване Комисије)

- (1) Комисију за полагање Испита рјешењем именује директор УИО, при чему одређује испитивача за сваки предмет, као и предсједника Комисије.
- (2) Комисија за полагање Општег дијела Испита има три члана, а Комисија за полагање Посебног дијела Испита има пет чланова, укључујући и предсједника Комисије.
- (3) Предсједник и чланови Комисије се именују из реда запослених у УИО који имају: високо образовање, положен Испит или је ослобођен од полагања Посебног дијела Испита (уколико је распоређен на радно мјесто за које је прописана обавеза полагања), најмање пет година радног стажа у УИО, истакнуте резултате у раду и/или стручне радове у области за коју се ангажује у својству члана Комисије тј. испитивача, те да није кажњаван за повреду службене дужности.
- (4) Изузетно од става (3) овог члана, уколико за неку област није могуће одредити члана Комисије из реда запослених у УИО, за члана се може ангажовати спољни сарадник који испуњава критеријум да се ради о стручњаку који има истакнуте резултате у раду и/или стручне радове у области за коју се ангажује у својству члана Комисије тј. испитивача.
- (5) Рјешењем из става (1) овог члана одређује се замјеник предсједника Комисије, као и замјеници чланова Комисије.

Члан 37.

(Предсједник Комисије)

Предсједник Комисије је одговоран за:

- a) Предлагање Пословника о раду Комисије,
- b) Законито провођење Испита,
- c) Усклађену примјену испитних критерија,
- d) Коректан однос чланова Комисије и секретара према Кандидату,
- e) Остварење услова за провођење Испита,
- f) Одржавање реда за вријеме спровођења Испита,
- g) Издавање увјерења о положеном Испиту.

Члан 38.

(Секретар Комисије)

- (1) Административне и друге послове за Комисију обавља Одсек за обуку у сарадњи са секретаром Комисије.

- (2) Секретара Комисије, односно његовог замјеника рјешењем именује директор УИО.
- (3) Секретар Комисије може се именовати из реда запослених који има високо образовање, три године радног стажа и организацијске способности.
- (4) Секретар Комисије има обавезу да:
 - a) Утврди личне податке Кандидата,
 - b) Упозна Кандидата који је приступио полагању испита с његовим правима и обавезама,
 - c) Присуствује писменом и усменом дијелу Испита и непосредно води записник о Испиту,
 - d) Административно-технички обради предмет прије достављања увјерења,
 - e) Пошаље обавијест о резултатима полагања испита основној организационој јединици УИО у којој је запослени распоређен за обављање послова и задатака,
 - f) Достави увјерење о положеном Испиту запосленом и у његов досије.

Члан 39.

(Пословник о раду Комисије)

Начин рада Комисије у провођењу писменог и усменог дијела Испита, одлучивање, укључујући и одржавање закључне сједнице Комисије, те друга питања из дјелокруга рада Комисије, детаљно се регулише пословником о раду којег на приједлог председника Комисије, Комисија усваја простом већином гласова прије почетка рада.

Члан 40.

(Накнада)

- (1) Председник, чланови и секретар Комисије за обављање послова у вези са Испитом, односно за рад у Комисији имају право на накнаду.
- (2) Висину накнаде одређује директор УИО посебним рјешењем.

ДИО СЕДМИ - ПОПРАВНИ ИСПИТ И ПОНАВЉАЊЕ ИСПИТА

Члан 41.

(Поправни испит)

- (1) Кандидат који на првом полагању Општег дијела Испита није положио два предмета, понавља полагање цијелог Општег дијела испита.
- (2) Након понављања полагања цијелог Општег дијела Испита из става (1) овог члана, Кандидат нема право полагати поправни Општег дијела Испита.
- (3) Након првог полагања, односно приступања полагању Општег дијела Испита, Кандидат који не положи један предмет, има право приступити на поправни Испит из тог предмета.
- (4) Након првог полагања, односно приступања полагању Посебног дијела Испита, Кандидат који не положи највише два предмета, има право приступити два пута на поправни Испит из тих предмета.
- (5) Кандидат који на првом полагању није положио писмени дио Посебног дијела Испита, односно три или више предмета на усменом дијелу Посебног дијела Испита, понавља полагање цијелог Посебног дијела Испита.
- (6) Након понављања полагања цијелог Посебног дијела Испита из става (5) овог члана, Кандидат има право још једном полагати поправни Посебног дијела Испита из највише два предмета.

Члан 42.

(Губитак права полагања)

- (1) У случајевима из члана 41. овог правилника, Кандидат који у последњем покушају не положи Општи или Посебни дио Испита, губи право полагања испита за то радно мјесто.
- (2) О губитку права полагања Испита, Одсјек за обуку доноси закључак о обустави поступка полагања Испита, које се доставља Кандидату и руководиоцу основне организационе јединице из које Кандидат долази.
- (3) На закључак из става (2) овог члана, може се изјавити приговор директору УИО у року од осам дана од дана пријема закључка.
- (4) По коначности закључка из става (2) овог члана, Кандидат се распоређује на упражњено радно мјесто које одговара његовом нивоу образовања и за које није предвиђено полагање Испита, а уколико нема одговарајућег упражњеног радног мјеста, статус запосленог рјешава се у складу са одредбама позитивних прописа које се односе на прекобројност запослених.

ДИО ОСМИ - ИЗДАВАЊЕ УВЈЕРЕЊА

Члан 43.

(Увјерење)

- (1) Запосленом који је положио Општи дио Испита, УИО издаје Увјерење о положеном Општем дијелу стручног испита за рад на пословима индиректних пореза (у даљем тексту: Увјерење о положеном Општем дијелу Испита), на обрасцу из Прилога 8. овог правилника.
- (2) Запосленом који је положио Посебни дио Испита, УИО издаје Увјерење о положеном Посебном дијелу стручног испита за рад на пословима индиректних пореза (у даљем тексту: Увјерење о положеном Посебном дијелу Испита), на обрасцу из Прилога 9. овог правилника.

Члан 44.

(Издавање увјерења)

- (1) Административно техничке послове око издавања Увјерења из члана 43. овог правилника обавља Одсјек за обуку.
- (2) Увјерење се издаје у три примјерка од којих један за Кандидата, један се доставља надлежној организационој јединици за улагање у персонални досије Кандидата, док трећи примјерак остаје у Одсјеку за обуку.

ДИО ДЕВЕТИ - ЕВИДЕНЦИЈА

Члан 45.

(Евиденција о Испиту)

- (1) Евиденција о Кандидатима који су полагали Испит, о проведеним обукама и положеном Испиту води се у Одсјеку за обуку.
- (2) Евиденција из става (1) овог члана се води у електронском облику.

Члан 46.

(Садржај евиденције)

Евиденција о Кандидатима који полажу Испит садржи сљедеће податке:

- a) Презиме, име родитеља и име;
- b) Назив организационе јединице која је упутила Кандидата;
- c) Радно мјесто на које је Кандидат распоређен;
- d) Службена шифра Кандидата;

- e) Obrazovanje Kandidata;
- f) Datum i mjesto rođenja,
- g) Pol;
- h) Redni broj полагања,
- i) Datum полагања Испита,
- j) Означавање дијела Испита који се полаже,
- k) Означавање области за коју се Испит полаже (уколико се ради о Посебном дијелу Испита)
- l) Да ли је проведена обука и која;
- m) Datum полагања редовног испита;
- n) Datum полагања поправног испита;
- o) Предмети из којих полаже поправни испит;
- p) Који пут полаже испит;
- g) Оцјене по предметима;
- s) Просјечна оцјена;
- t) Број и датум издавања увјерења о положеном испиту.

ДИО ДЕСЕТИ - ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 47.

(Подношење захтјева запослених који имају обавезу полагања у вријеме ступања на снагу правилника)

- (1) Запослени који је у вријеме ступања на снагу овог правилника трајно распоређен на радно мјесто из основне дјелатности у смислу члана 2. овог правилника, а има обавезу полагања Испита, дужан је пријаву за полагање Општег дијела Испита поднијети на обрасцу из Прилога 1. овог правилника, најкасније у року од 15 дана од дана ступања на снагу овог правилника.
- (2) Запослени из става (1) овог члана, дужан је пријаву за полагање Посебног дијела Испита поднијети на обрасцу из Прилога 2. овог правилника, најкасније у року од 15 дана од дана кад је положен Општи дио Испита или дана када је добијено рјешење о ослобађању од полагања тог дијела Испита.
- (3) Пријава за полагање Испита из ст. (1) и (2) овог члана се подноси на начин прописан у члану 9. овог правилника.

Члан 48.

(Признавање раније положеног царинског испита)

- (1) Запослени који су положили царински испит у бившој Социјалистичкој Федеративној Републици Југославији или некој од држава насталих након њеног распада, односно у Републичкој Управи царина или Федералној царинској управи, признаје се положен Испит из области царина.
- (2) Услов за признавање царинског испита из става (1) овог члана је испуњен само уколико је запослени положио Испит за ниво образовања који одговара нивоу образовања према тренутном распоређивању.
- (3) Захтјев за признавање положеног испита, запослени из става (1) овог члана подноси Одсеку за управљање

људским потенцијалима, која организациона јединица цијени оправданост постављеног захтјева и израђује нацрт рјешења, те исто доставља помоћнику директора Сектора за пословне услуге на доношење.

- (4) Један примјерак рјешења из става (3) овог члана се доставља Одсеку за обуку.
- (5) На рјешење из става (3) овог члана којим је одбијен захтјев за признавање положеног испита, може се изјавити приговор директору УИО, у року од осам дана од дана пријема рјешења.
- (6) Запослени из става (1) овог члана, уколико испуњава услове из члана 5. став (2) овог правилника има право на ослобађање цијелог Испита.

Члан 49.

(Прилози)

Саставни дио овог правилника су:

- a) Прилог 1 - Пријава за полагање Општег дијела стручног испита за рад на пословима индиректних пореза;
- b) Прилог 2 - Пријава за полагање Посебног стручног испита за рад на пословима индиректних пореза;
- c) Прилог 3 - Пријава руководиоца основне организационе јединице за полагање стручног испита за рад на пословима индиректних пореза запослених;
- d) Прилог 4 - Пријава за полагање Посебног дијела стручног испита за рад на пословима индиректних пореза у складу са чланом 13. правилника;
- e) Прилог 5 - Програм Општег дијела стручног испита за рад на пословима индиректних пореза;
- f) Прилог 6 - Програм Посебног дијела стручног испита за рад на пословима индиректних пореза из области царина;
- g) Прилог 7 - Програм Посебног дијела стручног испита за рад на пословима индиректних пореза из области пореза;
- h) Прилог 8 - Увјерење о положеном Општем дијелу стручног испита за рад на пословима индиректних пореза;
- i) Прилог 9 - Увјерење о положеном Посебном дијелу стручног испита за рад на пословима индиректних пореза.

Члан 50.

(Ступање на снагу)

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Број 01-02-2-616-5/24
07. марта 2024. године
Бања Лука

Директор
Др Зоран Тегелгија, с. р.

Прилог 1.

П Р И Ј А В А
за полагање Општег дијела
стручног испита за рад
на пословима индиректних пореза

У складу са чланом 9. Правилника о полагању Стручног испита за рад на пословима индиректних пореза запослених у Управи за индиректно опорезивање, подносим пријаву за полагање из Општег дијела стручног испита за рад на пословима индиректних пореза:

1.	Презиме (име родитеља) и име запосленог	
2.	Дан, мјесец и година рођења	
3.	Мјесто рођења	
4.	Стечено образовање	
5.	Датум заснивања радног односа у УИО	
6.	Датум заснивања радног односа у УИО на неодређено вријеме	
7.	Службена шифра запосленог	
8.	Назив радног мјеста на који је запослени распоређен	
9.	Датум распоређивања на радно мјесто	
10.	Напомене и примједбе	

Мјесто и датум _____

_____ Подносилац захтјева

Прилог 2.

П Р И Ј А В А
за полагање Посебног дијела
стручног испита за рад
на пословима индиректних пореза

У складу са чланом 9. Правилника о полагању Стручног испита за рад на пословима индиректних пореза запослених у Управи за индиректно опорезивање, подносим пријаву за полагање Посебног дијела стручног испита из области _____, за запослене са _____ образовањем:

1.	Презиме (име родитеља) и име запосленог	
2.	Дан, мјесец и година рођења	
3.	Мјесто рођења	
4.	Стечено образовање	
5.	Датум заснивања радног у УИО	
6.	Датум заснивања радног односа у УИО на неодређено вријеме	
7.	Службена шифра запосленог	
8.	Назив радног мјеста на који је запослени распоређен	
9.	Датум распоређивања на радно мјесто	
10.	Датум полагања Општег дијела Испита	
11.	Напомене и примједбе	

Мјесто и датум _____

_____ Подносилац захтјева

Прилог 3.

(Назив основне организационе јединице)

П Р И Ј А В А
за полагање стручног испита за рад
на пословима индиректних пореза

У складу са чланом 9. Правилника о полагању стручног испита за рад на пословима индиректних пореза запослених у Управи за индиректно опорезивање, подносим пријаву за полагање (заокружити тачку на коју се пријаве односе):

- a) Општег дијела Испита,
- b) Посебног дијела Испита из области царина за високу стручну спрему,
- c) Посебног дијела Испита из области царина за средњу стручну спрему,
- d) Посебног дијела Испита из области пореза,

за сљедеће запослене:

Рб.	Име (име једног родитеља) и презиме	Радно мјесто

Провјером је утврђено да сви запослени испуњавају критерије прописане за приступање полагању стручног испита за рад на пословима индиректних пореза запослених у Управи за индиректно опорезивање.

Уз ову пријаву се прилажу и појединачне пријаве именованих поднесене на обрасцу Прилога __. правилника и акти руководиоца унутрашњих организационих јединица о достављању истих и испуњености услова и то:

- 1.
- 2.
- 3.

Мјесто и датум _____

(Руководилац основне организационе јединице)

Прилог 4.

П Р И Ј А В А
за полагање Посебног дијела Испита
у складу са чланом 13. правилника

У складу са чланом 13. Правилника о полагању стручног испита за рад на пословима индиректних пореза запослених у Управи за индиректно опорезивање, подносим пријаву за полагање Посебног дијела Испита из области _____.

1.	Презиме (име родитеља) и име запосленог	
2.	Дан, мјесец и година рођења	
3.	Мјесто рођења	
4.	Стечено образовање	
5.	Датум заснивања радног односа у УИО	
6.	Датум заснивања радног односа у УИО на неодређено вријеме	
7.	Службена шифра запосленог	
8.	Датум полагања Општег дијела Испита	
9.	Назив положеног Посебног дијела стручног испита	
10.	Датум претходног полагања стручног испита	
11.	Назив радног мјеста на који је запослени распоређен	
12.	Датум распоређивања на радно мјесто	
13.	Напомене и примједбе	

Мјесто и датум _____

_____ Подносилац захтјева

Прилог 5.

**ПРОГРАМ ОПШТЕГ ДИЈЕЛА СТРУЧНОГ ИСПИТА
ЗА РАД НА ПОСЛОВИМА ИНДИРЕКТНИХ ПОРЕЗА**

Рб.	Тема	Садржај
1.	Организација и надлежност УИО	Институционална структура и дужности УИО према Закону о систему индиректног опорезивања и Закону о Управи за индиректно опорезивање; Организација УИО, овлашћења и надлежности; Овлашћена службена лица и њихове надлежности;
2.	Састав Управног одбора УИО, надлежност и одлучивање; Однос УИО према Управном одбору УИО	Састав и именовање чланова Управног одбора УИО; Надлежност Управног одбора УИО; Доношење одлука Управног одбора УИО; Поступање УИО у односу на Управни одбор УИО (припрема материјала и реализација одлука);
3.	Кодекс понашања запослених у УИО	Сврха, стандарди и циљ правила; Одговорност запослених; Односи са грађанима; Примање поклона, гостопримства и других бенефиција; Непристрасност, избјегавање сукоба интереса и неспојивости; Понашање везано за новчана средства; Повјерљивост и коришћење службених информација; Употреба имовине УИО; Радно окружење; Изјаве (о покренутом кривичном поступку, изреченим кривичним санкцијама, понуди повластица, примљеним/понуђеним поклонима или гостопримству, сукобу интереса, неспојивости са дужностима у УИО, о имовини и дјелатностима); Повреде Кодекса које за посљедицу имају дисциплинску одговорност.
4.	Дисциплинска и материјална одговорност запослених у УИО	Уопштено о дисциплинској и материјалној одговорности; Начела дисциплинског поступка; Дисциплинска одговорност и повреде службене дужности; Дисциплински поступак; Извршење изречених дисциплинских мјера и евиденција; Суспензија запосленог; Материјална одговорност запосленог.

**ПРЕГЛЕД ПРОПИСА КОЈИМ ЈЕ ОБУХВАЋЕНА
МАТЕРИЈА ОПШТЕГ ДИЈЕЛА СТРУЧНОГ ИСПИТА**

1. Закон о систему индиректног опорезивања у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", бр. 44/03, 52/04, 34/07, 4/08, 49/09, 32/13 и 91/17);
2. Закон о Управи за индиректно опорезивање ("Службени гласник БиХ", број 89/05);
3. Правилник о унутрашњој организацији у УИО ("Службени гласник БиХ", број 43/23);
4. Закон о управи ("Службени гласник БиХ", бр. 32/02, 102/09 и 72/17);
5. Закон о државној служби у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ", бр.12/02, 19/02, 8/03, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 50/08, 43/09, 8/10, 40/12 и 93/17);
6. Закон о раду у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 26/04, 7/05, 48/05, 50/08, 60/10, 32/13, 93/17 и 59/22);
7. Кодекс понашања запослених у Управи за индиректно опорезивање;
8. Правилник о дисциплинској и материјалној одговорности запослених у Управи за индиректно опорезивање ("Службени гласник БиХ", број 6/20).

Прилог 6.

**ПРОГРАМ ПОСЕБНОГ ДИЈЕЛА
СТРУЧНОГ ИСПИТА ЗА РАД НА ПОСЛОВИМА
ИЗ ОБЛАСТИ ЦАРИНА**

I. Програм обуке за службенике са високим образовањем

а) Царински систем и поступак.....50 школских часова

Рб.	Тема	Садржај
1.	Основни појмови и институти царинског система	Појам царинског система; Прописи из области царина; Област примјене и циљеви Закона о царинској политици у БиХ; Међународни уговори; Значење основних појмова и института царинског система (царинско подручје, царински статус робе, царински надзор, царинска контрола, увозне дажбине, извозне дажбине, царинске формалности и други појмови); Царинска обиљежја;
2.	Права и обавезе лица у односу на царинске прописе	Размјена информација између царинског органа и привредних субјеката; Царинско заступање; Одлуке које се односе на примјену царинских прописа; Право на жалбу и могућност вођења управног спора; Супсидијарна примјена Закона о управном поступку и Закона о поступку индиректног опорезивања; Информације о примјени царинских прописа; Овлашћени привредни субјект (АЕО);
3.	Документа у царинском поступку	Царинска документа (царинске и друге декларације и обрасци у царинском поступку; TIR карнет; АТА карнет; Образац 302 и друго); Транспортна документа; Робна документа (фактура, профактура, спецификација робе, листа паковања и друго); Остала документа (увјерења, сагласности, дозволе и друга документа које издају инспекцијски органи и други надлежни органи);
4.	Унос робе у царинско подручје	Унос робе у царинско подручје; Допремање, и-предочење робе; Претходни преглед робе и узимање узорака под царинским надзором; Привремени смјештај робе и декларација за привремени смјештај; Истовар или претовар и премјештање робе;

5.	Царински одобрено поступање или употреба робе	Појам царински одобреног поступања или употребе робе; Подјела царинских поступака;
6.	Поступак провоза (транзит)	Појам поступка провоза (транзит) и друге дефиниције; Спољни и унутрашњи провоз; Национална примјена и заједнички провозни поступак; Корисник поступка провоза; Осигурање дуга у поступку провоза (врсте осигурања и ослобађање од полагања осигурања, полагање осигурања, случајеви у којима се не полаже осигурање и изузеће од полагања осигурања); Спровођење националног поступка провоза уз употребу новог компјутеризованог провозног система - NCTS (царинске формалности у полазној, провозној, инцидентној и одредишној царинској канцеларији); Царинска обиљежја и друге мјере за идентификацију робе; Поједностављења у поступку провоза; Изузећа од примјене поступка провоза уз употребу NCTS-а; Резервни поступак провоза; Поступак провоза по TIR карнету, Поступак провоза по АТА карнету; Чување докумената; Поступак потраге и закључивање поступка провоза; Настанак дуга у поступку провоза, утврђивање дужника и стварног дуга и наплата дуга; СТС Конвенција;
7.	Стављање робе у царински поступак Царинска декларација у редовном поступку царинења Поступак пуштања робе у слободан промет	Обавеза подношења царинске декларације и царински надзор; Образац, садржај и попуњавање царинске декларације у редовном поступку царинења; Подношење царинске декларације и предочење робе у редовном поступку царинења; Документа која се подносе уз царинску декларацију; Обрада поднијете царинске декларације (прихватање, провјера декларације; преглед робе и узимање узорака; обрачун царинског дуга; пуштање робе); Измјена и поништавање декларације; Посебне и друге мјере царинског органа; Накнадна провјера царинске декларације; Пуштање робе у слободан промет;
8.	Усмена царинска декларација и царинска декларација поднијета другим радњама	Случајеви и ограничења подношења; Радње које се сматрају царинском декларацијом; Обрачун дажбина; Правне посљедице; Заједничке одредбе;
9.	Царински поступци с економским дејством	Основне одредбе за све поступке с економским дејством (дефиниције, захтјев, одобрење, економски услови, евиденција, уобичајени облици поступања; завршетак

		поступка, пренос права и обавеза), Царинско складиштење; Унутрашња обрада; Обрада под царинском контролом; Привремени увоз; Спољна обрада;
10.	Поступак извоза	Трајни извоз; Привремени извоз;
11.	Други облици царински одобреног поступања или употребе робе	Слободне зоне (дефиниције, смјештај робе у слободну зону, евиденција о роби, надзор, рад слободних зона и изношење робе из слободних зона): Поновни извоз; Уништење робе; Уступање робе.
12.	Поједностављени царински поступци	Кућно увозно царинење; Кућно извозно царинење; Поједностављена царинска декларација; Непотпуна царинска декларација;
13.	Повлаштени поступци	Ослобађање од плаћања увозних дажбина (царинске повластице); Враћена роба; Производи морског риболова и други производи извађени из мора;
14.	Царински дуг и осигурање за плаћање (осим за поступак провоза)	Осигурање за наплату царинског дуга; Настанак царинског дуга; Обрачун и наплата царинског дуга (књижење, обавјештавање дужника, рок и поступци за плаћање); Гашење царинског дуга; Поврат и отпуст дажбина;

б) Царинска тарифа, поријекло робе и царинска вриједност50 школских часова

Рб.	Тема	Садржај
1.	Елементи за обрачун увозних и извозних дажбина и примјену других мјера прописаних у трговини робом	Царинска тарифа и тарифно сврставање робе; Поријекло робе (преференцијално и непреференцијално поријекло); Царинска вриједност робе (правила за утврђивање царинске вриједности);
2.	Номенклатура и сврставање робе с освртом на царинско познавање робе Царинска тарифа	Општи појмови о номенклатури производа и сврставању робе; Хармонизована номенклатура; Комбинована номенклатура ЕУ; Веза између Царинске тарифе, Хармонизоване номенклатуре и Комбиноване номенклатуре ЕУ; Основне одредбе из Закона о царинској тарифи; Тарифне одредбе у Закону о царинској политици у БиХ и другим прописима; Појам и саставни дијелови Царинске тарифе; Структура и усклађивање Царинске тарифе; Основне карактеристике царинске тарифе; Општа правила за примјену БХ номенклатуре; Сврставање робе по

		Царинској тарифи; Тарифни став; Тарифна ознака; Наименовање робе које се уписује у декларацију; Царинске стопе у Царинској тарифи БиХ, Царинске стопе за робу коју увозе физичка лица; Поступак сврставања; Предуслови исправног сврставања; Обавезујуће информације о тарифном сврставању робе; правни основ за издавање обавезујуће информације о тарифном сврставању робе; примјена обавезујуће информације о тарифном сврставању робе. Основне одредбе из напомена уз Одјелке и Главе; Сврставање производа из Одјелака и Глава Царинске тарифе БиХ с освртом на царинско познавање робе; Сврставање сетова у Царинску тарифу;
3.	Царина Царинска вриједност Паритети испоруке (INCOTERMS)	Појам, подјела и улога царине; Подјела царина према правцу кретања робе, према циљу због којег се увозе, према начину обрачунавања, према начину прописивања и према економско-политичком дејству; Ефекти царина (утицај царина на увоз, домаћу производњу, цијене и кумулативно дејство царине); Појам царинске вриједности и њена дефиниција по Закону о царинској политици БиХ; Услови за прихватање стварно плаћене цијене за царинско вредновање; Елементи царинске вриједности (фактура, трошкови превоза, трошкови осигурања и остали трошкови); Попуст и додаци у фактурама који се укључују и који се не укључују у царинску вриједност; Начин израчунавања царинске вриједности у зависности од паритета испоруке; Царина и друге увозне дажбине, таксе и накнаде;
4.	Поријекло робе	Основни појмови о поријеклу робе; Непреференцијално поријекло; Преференцијално поријекло; Општа шема преференцијала; Споразуми о слободној трговини; Регионална конвенција о пан-еуро-медитеранским преференцијалним правилима о поријеклу робе Обавезујућа информација о преференцијалном поријеклу робе. Дефиниција појма „производи с поријеклом” ; У цијелости добивени производи; Довољна обрада или прерада; Правило о допуштеним одступањима; Недовољна обрада или прерада; Кумулација поријекла; Услови примјене кумулације поријекла; Квалификацијска јединица;

		Сетови; Неутрални елементи; Одвојено књиговодствено исказивање; Начело територијалности; Неизмијењеност; Изложбе; Поврат царине или изузеће од царине; Доказ о поријеклу; Услови за састављање изјаве о поријеклу; Овлаштени извозник; Поступак издавања потврде о промету робе ЕУР.1; Накнадно издане потврде о промету робе ЕУР.1; Издавање дупликата потврде о промету робе ЕУР.1; Ваљаност доказа о поријеклу; Слободне зоне; Захтјеви у погледу увоза; Увоз дјелимичних пошилака; Изузећа из доказа о поријеклу; Неподударности и формалне погрешке; Изјаве добављача; Доказне исправе, чување доказа о поријеклу и попутне документације; Административна сарадња; Обавјештавање и сарадња; Провјера доказа о поријеклу; Провјера изјава добављача;
--	--	---

с) Порески систем.....15 школских часова

Рб.	Тема	Садржај
1.	Порески систем	Дефиниција индиректних пореза; Опорезивање производа порезом на додату вриједност (појам пореза на додату вриједност, стопе пореза, порески обвезник, пореска обавеза, плаћање и застарјелост за наплату пореза, повраћај ПДВ-а); Основица обрачуна пореза на додату вриједност и техника обрачуна; Ослобађање од плаћања пореза на додату вриједност; Опорезивање производа акцизом (појам акцизе, производи који се опорезују акцизом, порески обвезник, настанак пореске обавезе, плаћање и застарјелост за наплату акцизе); Основица, висина и обрачун акцизе; Ослобађање од плаћања акцизе;

д) Спољнотрговински и девизни систем.....10 школских часова

Рб.	Тема	Садржај
1.	Појам спољнотрговинског система и домаћи извори права	Појам спољнотрговинског система; Домаћи извори права спољне трговине;
2.	Међународне конвенције	Међународни извори права спољне трговине; Поступак доношења међународних уговора и конвенција; Примјена међународних конвенција;

		Упознавање са садржајем и регулативом појединих конвенција;
3.	Међународне организације	Субјекти спољне трговине и лица у спољнотрговинском промету; Држава, правна лица, физичка лица као субјекти спољнотрговинског промета; Увоз робе од стране физичких лица; Међународне организације: Свјетска царинска организација (СЦО), Уједињене нације (УН), ЕУ- оснивање и органи; Комунитарно право, Усклађивање прописа са правном стечевином ЕУ (<i>Acquis communautaire</i>);
4.	Основни принципи спољнотрговинског пословања	Национални третман; Начело слободне трговине; Ограничења слободе трговине – односе се на АЕО;
5.	Режими увоза и извоза	Трговинске мјере регулисања увоза и извоза; Квоте - поређење са контингентима; Дозволе - осврт на процедуре издавања дозвола; Мјере заштите: антидампиншка мјера, компензаторна мјера, заштита од прекомјерног увоза; Остали режими и мјере; Компензациони послови;
6.	Појам и врста тржишта, спољна и унутрашња трговина	Појам, развој и подјела тржишта; Аукцијско тржиште; Сајамско тржиште; Берзанско тржиште; Спољна и унутрашња трговина; Услуге у спољнотрговинском промету – лизинг;
7.	Девизно пословање	Основни појмови у вези са девизним системом; Извори права; Платни промет, појам резидента и нерезидента; Девизе, валуте и хартије од вриједности; Девизни курс и листе курсева; Инструменти плаћања: чек, мјеница и документарни акредитив. Изношење, уношење, слање и примање конвертибилних марака (ВАМ), девиза и хартија од вриједности од стране физичких лица; Девизна контрола; Девизни прекршаји, поступак по девизним прекршајима и записник о девизном прекршају;
8.	Царинске мјере заштите права интелектуалне својине	Правни основ; Појам и врсте права интелектуалне својине; Поступак одобравања царинских мјера за заштиту права интелектуалне својине; Улога и надлежност царинског органа у спровођењу мјера заштите интелектуалне својине; Поступак царинског органа приликом откривања повреде права интелектуалне својине; Обавјештење о сумњи о повреди права интелектуалне својине; Провођење поступка у случају сумње у повреду права

		интелектуалне својине; Базе података у вези са заштитом права интелектуалне својине;
9.	Контрола стратешке робе	Појам и значај стратешких роба; Правна регулатива; Међународне мјере ограничавања и њихово спровођење; Појам оружја за масовно уништење (нуклеарно оружје, хемијско оружје, биолошко оружје, радиолошко оружје); Конвенционално оружје; Контрола робе двојне намјене; Материјали и опрема двојне намјене; СЦО водич за имплементацију контроле стратешке трговине; Идентификација стратешке робе и спровођење поступка провјере приликом сумње у робу двојне намјене;

е) Откривање повреда царинских прописа.....15 школских часова

Рб.	Тема	Садржај
1.	Сузбијање кријумчарења	Појам кријумчарења и сузбијања кријумчарења; Појам и задаци царинске контроле у сузбијању и откривању деликата; Откривање извршиоца деликата; Дубинска контрола и контрола на граничним прелазима; Улога тимова за сузбијање кријумчарења; Контролисане испоруке; Докази у царинско-прекршајном поступку; Начини обезбјеђења доказа; Уређаји, алати и специјални алати који се користе у царинским контролама; Записник о одузимању предмета; Захтјев за покретање прекршајног поступка; Издавање прекршајног налога; Потврда о привремено задржаној роби; Записник о извршеном претресу; Елементи, начин и попуњавања записника о привременом одузимању робе; Појам прегледа и претреса као мјере царинске контроле; Врсте и карактеристике претреса; Поступак прије и након претреса; Поступак приликом привременог одузимања робе; Претрес физичког лица, пртљага, просторије (кабине) и превозног/преносног средства (путничког аутомобила, аутобуса, теретног друмског возила, жељезничког возила, пловила, ваздухоплова и контејнера); Статус брода и могућност претреса; Модели кријумчарења; Појам ризика, индикатор ризика, извора ризика, профила ризика, анализе и управљања ризиком; Појам дрога према Свјетској здравственој организацији; Подјела и врста дрога;

		Сузбијање илегалног промета опојних дрога и токови кријумчарења; Појам прекурсора; Начини кријумчарења илегалних дрога и лијекова;
2.	Обавјештајни рад	Појам информације и податка; Појам обавјештајне информације и обавјештајног податка; Појам ризика, индикатор ризика, извора ризика, профила ризика, анализе и управљања ризиком; Појам и врста база података; Индикатори ризика у робном промету са иностранством; Индикатори ризика поштанском, друмском, водном и ваздушном саобраћају; Индикатори ризика у путничком промету и контејнерском транспорту робе; Основни задаци и начин функционисања организационих јединица за обавјештајни рад; Начин рада Оперативног центра и заступање информација и података путем отворене линије стоп шверцу; Начин прикупљања информација; Систем за размјену обавјештајних информација (4x4), те процјена извора и процјена информације; Појам и фазе обавјештајног циклуса; Сарадња са другим организационим јединицама у УИО, као и сарадња са другим обавјештајним агенцијама; Сарадња са иностраним царинским администрацијама и организацијама; Базе података;
3.	Царинске истраге	Појам и циљ царинских истрага; Контрола постојања и аутентичности царинске и пратеће документације; Анализа података у току вођења царинске истраге; Сарадња са правосудним органима; Сарадња са другим организационим јединицама у УИО, као и сарадња са другим агенцијама за провођење закона на државном и ентитетском нивоу; Сарадња са иностраним царинским администрацијама и организацијама; Документовање и вођење царинске истраге. Предузимање радњи у складу са законима који регулишу кривичне поступке у БиХ;
4.	Царински прекршаји	Надлежност за вођење прекршајног поступка; Прописи по којим се поступа у прекршајном поступку; Царински прекршаји и казне; Захтјев за покретање прекршајног поступка; Прекршајни налог;

II. ПРОГРАМ ОБУКЕ ЗА СЛУЖБЕНИКЕ СА СРЕДЊИМ ОБРАЗОВАЊЕМ

а) Основи царинског система и поступка.....30 школских часова

Рб.	Тема	Садржај
1.	Основни појмови и институти царинског система	Појам царинског система; Прописи из области царина; Област примјене и циљеви Закона о царинској политици у БиХ; Међународни уговори; Значење основних појмова и института царинског система (царинско подручје, царински статус робе, царински надзор, царинска контрола, увозне дажбине, извозне дажбине, царинске формалности и други појмови); Царинска обиљежја;
2.	Права и обавезе лица у односу на царинске прописе (основне информације)	Размјена информација између царинског органа и привредних субјеката; Царинско заступање; Одлуке које се односе на примјену царинских прописа; Право на жалбу и могућност вођења управног спора; Супсидијарна примјена Закона о управном поступку и Закона о поступку индиректног опорезивања; Информације о примјени царинских прописа; Овлашћени привредни субјект (АЕО);
3.	Документа у царинском поступку	Царинска документа (царинске и друге декларације и обрасци у царинском поступку; TIR карнет; АТА карнет; Образац 302 и друго); Транспортна документа; Робна документа (фактура, профактура, спецификација робе, листа паковања и друго); Остала документа (увјерења, сагласности, дозволе и друга документа које издају инспекцијски органи и други надлежни органи);
4.	Унос робе у царинско подручје	Унос робе у царинско подручје; Допремање и предочење робе; Претходни преглед робе и узимање узорака под царинским надзором; Привремени смјештај робе и декларација за привремени смјештај;
5.	Царински одобрено поступање или употреба робе	Појам царински одобрено поступања или употребе робе; Подјела царинских поступака;
6.	Поступак провоза (транзит)	Појам поступка провоза (транзит) и друге дефиниције; Спољни и унутрашњи провоз; Национална примјена и заједнички провозни поступак; Корисник поступка провоза; Осигурање дуга у поступку провоза (врсте осигурања и ослобађање од полагања осигурања, полагање осигурања, случајеви у којима се не полаже осигурање и изузеће од

		полагања осигурања); Спровођење националног поступка провоза уз употребу новог компјутеризованог провозног система - NCTS (царинске формалности у полазној, провозној, инцидентној и одредишној царинској канцеларији); Царинска обиљежја и друге мјере за идентификацију робе; Поједностављења у поступку провоза; Изузећа од примјене поступка провоза уз употребу NCTS-а; Резервни поступак провоза; Поступак провоза по TIR карнету; Поступак провоза по АТА карнету; Чување докумената; Поступак потраге и закључивање поступка провоза; Настанак дуга у поступку провоза, утврђивање дужника и стварног дуга и наплата дуга (основна правила); СТС Конвенција;
7.	Стављање робе у царински поступак Царинска декларација у редовном поступку царинења (основна правила) Поступак пуштања робе у слободан промет	Обавеза подношења царинске декларације и царински надзор; Образац, садржај и попуњавање царинске декларације у редовном поступку царинења; Подношење царинске декларације и предочење робе у редовном поступку царинења; Документа која се подносе уз царинску декларацију; Обрада поднијете царинске декларације (прихватање, провјера декларације; преглед робе и узимање узорака; обрачун царинског дуга; пуштање робе); Измјена и поништавање декларације; Посебне и друге мјере царинског органа; Накнадна провјера царинске декларације; Пуштање робе у слободан промет;
8.	Усмена царинска декларација и царинска декларација поднијета другим радњама	Случајеви и ограничења подношења; Радње које се сматрају царинском декларацијом; Правне посљедице; Заједничке одредбе;
9.	Примјена јединствене царинске стопе и обрачун дажбина	Услови за примјену јединствене царинске стопе; Обрачун дажбина (ЦПД);
10.	Царински поступци с економским дејством (врсте и основна правила)	Основне одредбе за све поступке с економским дејством (дефиниције, захтјев, одобрење, економски услови, евиденција, уобичајени облици поступања, завршетак поступка, пренос права и обавеза), Царинско складиштење; Унутрашња обрада; Обрада под царинском контролом; Привремени увоз; Спољна обрада;
11.	Поступак извоза	Трајни извоз; Привремени извоз;
12.	Други облици царински одобреног поступања или	Слободне зоне (дефиниције, смјештај робе у слободну зону, евиденција о роби, надзор,

	употребе робе (основна правила)	рад слободних зона и изношење робе из слободних зона); Поновни извоз; Уништење робе; Уступање робе;
13.	Поједностављени царински поступци (врсте и основна правила)	Кућно увозно царинење; Кућно извозно царинење; Поједностављена царинска декларација; Непотпуна царинска декларација;
14.	Повлашћени поступци (врсте и основна правила)	Ослобађање од плаћања увозних дажбина (царинске повластице): врсте, са посебним освртом на царинске повластице које се одобравају усмено; Враћена роба; Производи морског риболова и други производи извађени из мора;
15.	Царински дуг (осим за поступак провоза) - основна правила	Осигурање за наплату царинског дуга; Настанак царинског дуга; Обрачун и наплата царинског дуга (књижење, обавјештавање дужника, рок и поступци за плаћање); Гашење царинског дуга; Поврат и отпуст дажбина;

б) Основи царинске тарифе ...30 школских часова

Рб.	Тема	Садржај
1.	Номенклатура и сврставање робе Царинска тарифа	Општи појмови о номенклатури производа, и сврставању робе; Хармонизована номенклатура и Комбинована номенкалтура ЕУ; Појам и саставни дијелови Царинске тарифе; Основне одредбе из Закона о царинској тарифи; Тарифне одредбе у Закону о царинској политици у БиХ; Општа правила за примјену БХ номенклатуре; Структура и усклађивање Царинске тарифе; Сврставање робе по Царинској тарифи; Тарифни став; Тарифна ознака; Наименовање робе које се уписује у декларацију; Поступак сврставања робе с освртом на царинско познавање робе; Обавезујуће информације о сврставању робе;
2.	Царина Царинска вриједност Паритети испоруке (INCOTERMS);	Појам, подјела и улога царине; Подјела царина према правцу кретања робе, према циљу због којег се увове, према начину обрачунавања, према начину прописивања и према економско-политичком дејству; Ефекти царина (утицај царина на увоз, домаћу производњу, цијене и кумулативно дејство царине); Појам царинске вриједности и њена дефиниција по Закону о

	царинској политици БиХ; Услови за прихватање стварно плаћене цијене за царинско вредновање; Елементи царинске вриједности (фактура, трошкови превоза, трошкови осигурања и остали трошкови); Попуст и додаци у фактурама који се укључују и који се не укључују у царинску вриједност; Начин израчунавања царинске вриједности у зависности од паритета испоруке; Царина и друге увозне дажбине, таксе и накнаде.
--	---

ц) Основи спољнотрговинског и девизног система....15 школских часова

Рб.	Тема	Садржај
1.	Спољнотрговински систем	Појам спољнотрговинског система; Основне одредбе из Закона о спољнотрговинској политици БиХ; Спољнотрговински послови; Увоз и извоз робе од стране физичких лица (лични пртљаг, предмети домаћинства, моторна возила, опрема, репроматеријал и дијелови опреме за обављање дјелатности, културна добра).
2.	Девизни систем	Основни појмови у вези са девизним системом; Извори права; Девизе, валуте и хартије од вриједности; Девизни курс и листе курсева; Инструменти плаћања: чек, мјеница и документарни акредитив. Изношење, уношење, слање и примање конвертибилних марака (ВАМ), девиза и хартија од вриједности од стране физичких лица; Девизна контрола; Девизни прекршаји, поступак по девизним прекршајима и записник о девизном прекршају.
3.	Царинске мјере заштите права интелектуалне својине	Правни основ; Појам и врсте права интелектуалне својине; Поступак одобравања царинских мјера за заштиту права интелектуалне својине; Провођење поступка у случају сумње у повреду права интелектуалне својине; Базе података у вези са заштитом права интелектуалне својине.
4.	Контрола стратешке робе	Појам и значај стратешких роба; Правна регулатива; Међународне мјере ограничавања и њихово спровођење; Појам оружја за масовно уништење (нуклеарно оружје, хемијско оружје, биолошко оружје, радиолошко оружје); Конвенционално оружје; Контрола робе двојне намјене; Материјали и опрема двојне намјене.

д) Основи пореског система.....15 школских часова

Рб.	Тема	Садржај
1.	Порески систем	Дефиниција индиректних пореза; Опорезивање производа порезом на додату вриједност (појам пореза на додату вриједност, стопа пореза, порески обвезник, пореска обавеза, плаћање и застарјелост за наплату пореза, повраћај ПДВ-а); Основица обрачуна пореза на додату вриједност и техника обрачуна; Ослобађање од плаћања пореза на додату вриједност; Опорезивање производа акцизом (појам акцизе, производи који се опорезују акцизом, порески обвезник, настанак пореске обавезе, плаћање и застарјелост за наплату акцизе); Основица, висина и обрачун акцизе; Ослобађање од плаћања акцизе.

е) Откривање повреда царинских прописа.....15 школских часова

Рб.	Тема	Садржај
1.	Сузбијање кријумчарења	Појам кријумчарења и сузбијања кријумчарења; Појам и задаци царинске контроле у сузбијању и откривању деликата; Откривање извршиоца деликата; Дубинска контрола и контрола на граничним прелазима; Улога тимова за сузбијање кријумчарења; Контролисане испоруке; Докази у царинско-прекршајном поступку; Начини обезбјеђења доказа; Уређаји, алати и специјални алати који се користе у царинским контролама; Записник о откривеном царинском прекршају; Захтјев за покретање прекршајног поступка; Потврда о привремено задржаној роби; Записник о извршеном претресу; Елементи, начин попуњавања и подношења записника о откривеном царинском прекршају; Захтјев за покретање прекршајног поступка и кривичне пријаве; Појам ризика, индикатор ризика, извора ризика, профила ризика, анализе и управљања ризиком; Појам и врста база података; Индикатори ризика у робном промету са иностранством; Индикатори ризика поштанском, друмском, водном и ваздушном саобраћају; Индикатори ризика у путничком промету и контејнерском транспорту робе; Појам прегледа и претреса као мјере царинске контроле; Врсте и карактеристике претреса; Поступак прије и

		<p>након претреса; Поступак приликом привременог одузимања робе; Претрес физичког лица, пртљага, просторије (кабине) и превозног/преносног средства (путничког аутомобила, аутобуса, теретног друмског возила, жељезничког возила, пловила, ваздухоплова и контејнера); Статус брода и могућност претреса; Прорачун потрошње погонског горива брода; Појам дрога према Свјетској здравственој организацији; Подјела и врста дрога; Сузбијање илегалног промета опојних дрога и токови кријумчарења; Појам прекурсора; Начини кријумчарења илегалних дрога и лијекова; Основне карактеристике опијата (хероин, морфин, метадон), депресора (барбитурати), стимуланса (амфетамин, кокаин) халуциногена (LSD, PCP, MDMA, Рејрот), канабиоида (марихуана и хашиш), инхаланата (ацетон, лијепкови, бензин и друго) и социјабилних дрога.</p>
2.	Обавјештајни рад	<p>Појам информације и обавјештајног податка; Основни задаци и начин функционисања организационих јединица за обавјештајни рад; Рад оперативног центра и рад отворене телефонске линије; Начин прикупљања информација; Категорија обавјештајних података (стратешки и оперативни обавјештајни подаци); Сарадња са другим организационим јединицама у УИО (унутар Сектора и ван њега); Сарадња са иностраним царинским администрацијама и организацијама; Базе података; Модели кријумчарења.</p>
3.	Царинске истраге	<p>Појам и циљ царинских истрага; Контрола постојања и аутентичности царинске и пратеће документације; Анализа података у току вођења царинске истраге; Сарадња са другим организационим јединицама у УИО (унутар Сектора и ван њега); Сарадња са иностраним царинским администрацијама и организацијама; Документовање и вођење царинске истраге.</p>
4.	Царински прекршаји	<p>Надлежност за вођење прекршајног поступка; Прописи по којим се поступа у прекршајном поступку; Царински прекршаји и казне; Захтјев за покретање прекршајног поступка; Прекршајни налог.</p>

**ПРЕГЛЕД ПРОПИСА КОЈИМ ЈЕ ОБУХВАЋЕНА
МАТЕРИЈА ПОСЕБНОГ ДИЈЕЛА ИСПИТА ИЗ ОБЛАСТИ ЦАРИНА**

1. Закон о царинској политици у Босни Херцеговини ("Службени гласник БиХ", број 58/15);
2. Одлука о спровођењу Закона о царинској политици у Босни Херцеговини ("Службени гласник БиХ", бр. 13/19, 54/19, 21/20, 47/21, 49/21, 4/22, 23/22 и 6/23);
3. Одлука о условима и поступку остваривања права на ослобађање од плаћања увозних и извозних дажбина ("Службени гласник БиХ", број 24/18);
4. Упутство за спровођење националног поступка провоза уз употребу NCTS система ("Службени гласник БиХ", број 38/21);
5. Упутство о овлашћеном примаоцу ("Службени гласник БиХ", бр. 40/21 и 6/22);
6. Упутство о овлашћеном пошиљаоцу ("Службени гласник БиХ", бр. 40/21 и 6/22);
7. Упутство о поједностављеном поступку провоза робе ваздухопловом ("Службени гласник БиХ", број 40/21);
8. Упутство о поједностављеном поступку провоза робе жељезницом ("Службени гласник БиХ", број 40/21);
9. Упутство о спровођењу провозног поступка употребом резервног поступка ("Службени гласник БиХ", бр. 40/21 и 6/22);
10. Упутство о провозу робе фиксним превозним инсталацијама ("Службени гласник БиХ", број 40/21);
11. Упутство о употреби осигурања у поступку провоза ("Службени гласник БиХ", бр. 40/21 и 6/22);
12. Упутство за провођење поступка провјере и закључења поступка провоза ("Службени гласник БиХ", број 40/21);
13. Упутство о попуњавању ЕДИ провозне декларације ("Службени гласник БиХ", број 68/21);
14. Упутство о попуњавању царинске декларације за поступак провоза у писаној форми ("Службени гласник БиХ", број 72/21);
15. Упутство о попуњавању царинске декларације и декларације за привремени смјештај ("Службени гласник БиХ" број 9/23);
16. Упутство о царинским складиштима и поступку царинског складиштења ("Службени гласник БиХ", број 46/22);
17. Упутство о царинском поступку унутрашње обраде ("Службени гласник БиХ", број 53/22);
18. Упутство о поступку кућног увозног царинења ("Службени гласник БиХ", број 57/22);
19. Упутство о поступку кућног извозног царинења ("Службени гласник БиХ", број 57/22);
20. Упутство о поступку кућног царинења робе која се превози фиксним превозним инсталацијама ("Службени гласник БиХ", број 64/22);
21. Упутство о поступку одобравања статуса овлашћеног привредног субјекта (АЕО) ("Службени гласник БиХ", број 57/22);
22. Споразум о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, с једне стране и Босне и Херцеговине, с друге стране ("Службени гласник БиХ - Међународни уговори", број 10/08);
23. Споразум о измјени и приступању централноевропском споразуму о слободној трговини (СЕФТА 2006.) (Службени гласник БиХ - Међународни уговори", број 9/07);

24. Уговор о слободној трговини између Босне и Херцеговине и Републике Турске ("Службени гласник БиХ - Међународни уговори", број 8/20);
25. Споразум о преференцијалној трговини између Босне и Херцеговине и Исламске Републике Иран ("Службени гласник БиХ - Међународни уговори", број 5/09);
26. Регионална конвенција о пан-еуро-медитеранским преференцијалним правилима о поријеклу робе ("Службени гласник БиХ - Међународни уговори", број 15/14);
27. Споразум о слободној трговини између Босне и Херцеговине и држава Европског удружења слободне трговине (ЕФТА) ("Службени гласник БиХ - Међународни уговори", број 18/14);
28. Закон о царинској тарифи БиХ ("Службени гласник БиХ", број 58/12);
29. Одлука о класификацији роба на режиме извоза и увоза ("Службени гласник БиХ", бр. 25/17, 22/98, 30/02, 40/02, 20/05 и 4/13);
30. Одлука о управљању тарифним квотама за пољопривредне производе ("Службени гласник БиХ", број 56/14);
31. Одлука о управљању тарифним квотама утврђеним Протоколом уз Споразум о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, с једне стране, и Босне и Херцеговине, с друге стране, како би се узело у обзир приступање Републике Хрватске Европској унији ("Службени гласник БиХ", бр. 8/17 и 50/17);
32. Incoterms 2020
33. Одлука о спровођењу царинских мјера за заштиту права носиоца жига ("Службени гласник БиХ", број 41/12);
34. Одлука о спровођењу царинских мјера за заштиту права носиоца ауторског и сродних права ("Службени гласник БиХ", број 41/12);
35. Одлука о спровођењу царинских мјера за заштиту права носиоца патента ("Службени гласник БиХ", број 41/12);
36. Одлука о спровођењу царинских мјера за заштиту права носиоца индустријског дизајна ("Службени гласник БиХ", број 41/12);
37. Одлука о спровођењу царинских мјера за заштиту права носиоца имена поријекла или географске ознаке ("Службени гласник БиХ", број 41/12);
38. Закон о спољнотрговинској политици Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 7/98 и 35/04);
39. Закон о контроли спољнотрговинског промета оружја, војне опреме и роба посебне намјене ("Службени гласник БиХ", број 53/16);
40. Заједничка листа оружја и војне опреме ("Службени гласник БиХ" број 64/19);
41. Листа роба посебне намјене ("Службени гласник БиХ", број 25/17);
42. Закон о контроли спољнотрговинског промета роба двојне намјене ("Службени гласник БиХ", број 53/16);
43. Листа роба двојне намјене ("Службени гласник БиХ", број 65/19);
44. Закон о радијацијској и нуклеарној безбједности у БиХ ("Службени гласник БиХ", број 88/07);
45. Закон о спречавању и сузбијању злоупотребе опојних дрога ("Службени гласник БиХ", број 08/06);
46. Закон о лијековима и медицинским средствима ("Службени гласник БиХ", број 58/08);
47. Закон о спречавању прања новца и финансирања терористичких активности ("Службени гласник БиХ", бр. 47/14 и 46/16);
48. Законом о девизном пословању ("Службени гласник РС" бр. 96/03 и 123/06);
49. Уредбом о изношењу и уношењу ефективног страног новца, конвертибилних марака и вриједносних папира ("Службени гласник РС", бр. 16/05 и 15/17);

50. Закон о девизном пословању ("Службене новине Федерације Босне и Херцеговине", број 47/10);
51. Одлука о изношењу стране готовине и чекова ("Службене новине Федерације Босне и Херцеговине", број 58/10);
52. Закон о девизном пословању у Брчко дистрикту БиХ ("Службени гласник Брчко дистрикта БиХ", број 23/16);
53. Закон о порезу на додату вриједност („Службени гласник БиХ“, бр. 09/05, 35/05, 100/08, 33/17 и 46/23);
54. Правилник о примјени Закона о ПДВ-у („Службени гласник БиХ“, бр. 93/05, 21/06, 60/06, 06/07, 100/07, 35/08, 65/10, 85/17, 44/20, 47/22, 87/22 и 62/23);
55. Правилник о регистрацији и упису у Јединствени регистар обвезника индиректних пореза („Службени гласник БиХ“, број 51/12);
56. Правилник о контроли и ограниченој провјери индиректних пореза („Службени гласник БиХ“, број 68/16);
57. Инструкција о извозу пореских и контролних маркица и њиховог раздужења при увозу акцизне робе;
58. Закон о акцизама у Босни и Херцеговини („Службени гласник БиХ“, бр. 49/09, 49/14, 60/14, 91/17, 50/22);
59. Правилник о примјени закона о акцизама у Босни и Херцеговини („Службени гласник БиХ“, бр. 50/09, 80/11, 48/12, 74/14, 85/17, 04/18, 3/21, 62/21, 85/22);
60. Правилник о акцизним маркицама за дуванске прерађевине, алкохолна пића, воћну природну ракију, кафу и вино („Службени гласник БиХ“, бр. 50/09, 74/14 и 85/22);
61. Закон о управном поступку („Службени гласник БиХ“, бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 и 53/16);
62. Закон о управним споровима Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, бр. 19/02, 88/07, 83/08 и 74/10);
63. Закон о поступку индиректног опорезивања („Службени гласник БиХ“ бр. 89/05 и 100/13);
64. Закон о прекршајима („Службени гласник БиХ“, бр. 41/07, 18/12, 36/14, 81/15 и 65/20);
65. Закон о прекршајима Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр. 63/14, 36/15-Одлука УС, 110/16, 100/17, 19/21-Одлука УС, 90/23);
66. Закон о прекршајима („Службене новине ФБиХ“, бр. 63/14, „Службени гласник БиХ“ бр. 41/22-Одлука УС БиХ и 68/22-Одлука УС БиХ);
67. Закон о прекршајима Брчко дистрикта БиХ („Сл. гласник Брчко дистрикта БиХ“, бр. 24/07, 29/16 и 6/22);
68. Закон о кривичном поступку БиХ, („Службени гласник БиХ“, бр. 3/03, 32/03, 36/03, 26/04, 63/04, 13/05, 48/05, 46/06, 76/06, 29/07, 32/07, 53/07, 76/07, 15/08, 58/08, 12/09, 16/09, 93/09, 72/13 и 65/18);
69. Кривични закон БиХ, („Службени гласник БиХ“, бр. 03/03, 32/03, 37/03, 54/04, 61/04, 30/05, 53/06, 55/06, 32/07, 08/10, 47/14, 22/15, 40/15, 35/18, 46/21, 31/23 и 47/23);
70. Закон о царинским прекршајима БиХ („Службени гласник БиХ“, број 28/22).

Прилог 7.

**ПРОГРАМ ПОСЕБНОГ ДИЈЕЛА СТРУЧНОГ ИСПИТА
ЗА РАД НА ПОСЛОВИМА ИНДИРЕКТНИХ ПОРЕЗА
ИЗ ОБЛАСТИ ПОРЕЗА**

а) **Порески систем и поступак.....50 школских часова**

Рб.	Тема	Садржај
1.	Основни појмови и институти пореског система	Појам пореског система индиректних пореза; Прописи из области пореза (Порез на додату вриједност и акциза); Међународни уговори и њихова примјена; ЕУ законодавство и његова примјена; Значење основних појмова и института система;
2.	Закон о порезу на додату вриједност	Област примјене и циљеви Закона о порезу на додату вриједност; Предмет опорезивања; Промет добара и услуга; Порески обвезници; Мјесто опорезивања; Настанак пореске обавезе; Пореска основица; Ослобађања од плаћања ПДВ-а; Одбитак улазног пореза; Период опорезивања, обрачунавања и плаћања ПДВ-а; Посебна шема за наплату ПДВ-а на промет повезан са грађевинским радовима; Посебни поступци опорезивања; Поврат ПДВ-а; Испостављање фактуре, књиговодство и чување докумената; Регистрација обвезника; Надзор обрачунавања, плаћања и наплате ПДВ-а; Фиктиван промет; Санкције;
3.	Закон о акцизама у БиХ	Област примјене и циљеви Закона о акцизама у БиХ; Предмет опорезивања; Порески обвезник и регистрација; Основица акцизе; Износи и стопе акцизе; Настанак обавезе обрачунавања и плаћања акцизе; Пореске евиденције и пореска пријава; Контрола обрачунавања и плаћања акцизе; Ослобађање, поврат и умањење акцизе; Ограничење у промету одређених производа; Путарина;

б) Процесни прописи у области пореза40 школских часова

Рб.	Тема	Садржај
1.	Закон о поступку индиректног опорезивања	Примјена одредби Закона о поступку индиректног опорезивања;
2.	Закон о управном поступку	Примјена одредби Закона о управном поступку;
3.	Управни спор	Покретање и поступање у вези управног спора;
4.	Правилник о контроли и ограниченој провјери	Поступак ограничене провјере и поступак контроле прописане одредбама Закона о поступку индиректног опорезивања;

с) Порески прекршаји и кривична дјела.....10 школских часова

Рб.	Тема	Садржај
1.	Порески прекршаји	Надлежност за вођење прекршајног поступка; Прописи по којим се поступа у прекршајном поступку; Порески прекршаји и казне; Захтјев за покретање прекршајног поступка; Прекршајни налог.
2.	Кривична дјела	Покретање поступка кривичне одговорности; Институт Non bis in idem.

д) Основи рачуноводства.....40 школских часова

Рб.	Тема	Садржај
1.	Основи рачуноводства	Дефинисање рачуноводства; Дефинисање књиговодства ; Материјално-робно књиговодство ; Контни оквир и контни план; Финансијско рачуноводство ;
2.	Пословне књиге	Пословне књиге правних лица; Пословне књиге осталих лица која нису правна лица (самостални привредници, удружења итд.); Фискалне касе;
3.	Пословна документација	Фактура, отпремница, наруџбеница, издатница, књижно одобрење и теређење, извод трансакционог рачуна, налози за плаћања, благајнички извјештаји и налози благајни за уплату и исплату, ПДВ-СЛ2 образац, јединствена царинска исправа, товарни лист , пописне листе, итд.
4.	Финансијски извјештаји и МРС	Биланс стања, биланс успјеха...
5.	Обрасци које је обвезник дужан да поднесе УИО	ПДВ пријава, Д-ПДВ, КИФ, КУФ

**ПРЕГЛЕД ПРОПИСА КОЈИМ ЈЕ ОБУХВАЋЕНА
МАТЕРИЈА ПОСЕБНОГ ДИЈЕЛА ИСПИТА ИЗ ОБЛАСТИ ПОРЕЗА**

1. Закон о порезу на додату вриједност („Службени гласник БиХ“, бр. 09/05, 35/05, 100/08, 33/17 и 46/23);
2. Правилник о примјени Закона о ПДВ-у („Службени гласник БиХ“, бр. 93/05, 21/06, 60/06, 06/07, 100/07, 35/08, 65/10, 85/17, 44/20, 47/22, 87/22 и 62/23);
3. Правилник о регистрацији и упису у Јединствени регистар обвезника индиректних пореза („Службени гласник БиХ“, број 51/12);
4. Упутство о регистрацији и упису у Јединствени регистар обвезника индиректних пореза („Службени гласник БиХ“, бр. 81/07, 79/13 и 10/18);
5. Упутство о предузимању мјера осигурања у поступку регистрације и уписа у Јединствени регистар обвезника индиректних пореза („Службени гласник БиХ“, број 25/15);
6. Правилник о контроли и ограниченој провјери индиректних пореза („Службени гласник БиХ“, број 68/16);
7. Одлука о одређивању великих обвезника индиректних пореза („Службени гласник БиХ“, бр. 13/12, 50/15, 84/17, 84/20);
8. Инструкција о извозу пореских и контролних маркица и њиховог раздужења при увозу акцизне робе;
9. Инструкција о поврату пореза на додату вриједност страним држављанима („Службени гласник БиХ“, бр. 01/07 и 82/15);
10. Инструкција о поступању при подношењу ПДВ пријаве примаоца услуге од лица које нема сједиште у БиХ и извођача радова код примјене посебне шеме у грађевинарству („Службени гласник БиХ“, број 24/07);
11. Инструкција о условима и начину поврата пореза на додату вриједност дипломатским и конзуларним представништима међународним организацијама и члановима мисија („Службени гласник БиХ“, број 8/11);
12. Инструкција о поступку остваривања царинских и пореских ослобађања у складу са Оквирним споразумом између Босне и Херцеговине и Комисије Европских заједница о правилима сарадње која се односи на финансијску помоћ Босни и Херцеговини у оквиру пружања помоћи путем инструмената предприступне помоћи (ПРА) („Службени гласник БиХ“, број 74/11);
13. Инструкција о поступку остваривања царинских и пореских ослобађања у складу са Оквирним споразумом о финансијском партнерству између Европске комисије и Босне и Херцеговине о посебним аранжманима за провођење финансијске помоћи Уније Босни и Херцеговини у оквиру Инструмената предприступне помоћи (ПРА III) („Службени гласник БиХ“ број 16/23);
14. Инструкција о разрезу пореза на додату вриједност, акцизе и путарине по службеној дужности („Службени гласник БиХ“, бр. 68/12 и 4/18);
15. Инструкција о поступку обрачуна, наплате и исплате затезне камате („Службени гласник БиХ“, број 2/23);
16. Упутство о поступку поврата и одобравања пореског кредита по основу подношења пријаве за ПДВ („Службени гласник БиХ“, број 27/19);
17. Упутство о начину поступања са пријавама за ПДВ и пријавама ПДА и разрезом пореза по службеној дужности („Службени гласник БиХ“, број 27/19);
18. Упутство о регистрацији корисника електронских услуга Управе за индиректно опорезивање („Службени гласник БиХ“, број 85/17);
19. Упутство о електронском подношењу пријава самоопорезивања („Службени гласник БиХ“, број 04/18);
20. Упутство о подношењу извјештаја о посебној шеми у грађевинарству електронским путем („Службени гласник БиХ“, број 82/18);

21. Упутство о провођењу поступка поврата ПДВ страним пореским обвезницима („Службени гласник БиХ“, број 78/20);
22. Упутство о подношењу пријаве за ПДВ употребом квалификоване електронске потврде („Службени гласник БиХ“, број 49/23);
23. Закон о акцизама у Босни и Херцеговини („Службени гласник БиХ“, бр. 49/09, 49/14, 60/14, 91/17, 50/22);
24. Правилник о примјени закона о акцизама у Босни и Херцеговини („Службени гласник БиХ“, бр. 50/09, 80/11, 48/12, 74/14, 85/17, 04/18, 3/21, 62/21, 85/22);
25. Правилник о акцизним маркицама за дуванске прерађевине, алкохолна пића, воћну природну ракију, кафу и вино („Службени гласник БиХ“, бр. 50/09, 74/14 и 85/22);
26. Одлука о поступку ослобађања и поврата акцизе и путарине по основу примјене међународних уговора („Службени гласник БиХ“, бр. 26/08 и 92/08);
27. Закон о управном поступку („Службени гласник БиХ“, бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 и 53/16);
28. Закон о управним споровима Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, бр. 19/02, 88/07, 83/08 и 74/10);
29. Закон о поступку индиректног опорезивања („Службени гласник БиХ“, бр. 89/05 и 100/13);
30. Закон о прекршајима („Службени гласник БиХ“, бр. 41/07, 18/12, 36/14, 81/15 и 65/20)
31. Закон о прекршајима Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр. 63/14, 36/15-Одлука УС, 110/16, 100/17, 19/21-Одлука УС, 90/23);
32. Закон о прекршајима („Службене новине ФБиХ“ бр. 63/14, „Службени гласник БиХ“, бр. 41/22-Одлука УС БиХ и 68/22-Одлука УС БиХ);
33. Закон о прекршајима Брчко дистрикта БиХ („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“, бр. 24/07, 29/16 и 6/22);
34. Закон о рачуноводству и ревизији („Службени гласник Републике Српске“, бр. 94/15 и 75/20);
35. Закон о рачуноводству и ревизији Федерације БиХ („Сл. новине ФБиХ“ број 15/21)
36. Закон о рачуноводству и ревизији у Брчко дистрикту БиХ (Сл. гласник Брчко дистрикта БиХ“ бр. 22/16 и 50/18);
37. Правилник о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике („Службени гласник Републике Српске“, бр. 104/21 и 59/22);
38. Правилник о контном оквиру и садржају конта за привредна друштва („Сл. новине ФБиХ“, број 81/21);
39. Правилник о садржини и форми финансијских извјештаја за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике („Службени гласник Републике Српске“, број 59/22);
40. Правилник о садржини и форми финансијских извјештаја за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике („Службени гласник Републике Српске“, број 59/22);
41. Правилник о садржини и форми обрасца извјештаја о промјенама на капиталу („Службени гласник Републике Српске“, број 59/22);
42. Правилник о садржини и форми обрасца извјештаја о промјенама на капиталу („Сл. новине ФБиХ“, број 81/21);
43. Правилник о додатном рачуноводственом извјештају-Анекс („Службени гласник Републике Српске“, бр. 62/16 и 124/22);
44. Међународни стандарди финансијског извјештавања (www.srfts.org);
45. Међународни стандарди за мале и средње ентитете (www.sif);
46. Међународни рачуноводствени стандарди ФБиХ (www.sif-fbih.org).

Прилог 8.

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
УПРАВА ЗА ИНДИРЕКТНО ОПОРЕЗИВАЊЕ

На основу члана 43. Правилника о полагању стручног испита за рад на пословима индиректних пореза запослених у Управи за индиректно опорезивање („Службени гласник БиХ“, број___), Управа за индиректно опорезивање издаје

У В Ј Е Р Е Њ Е
о положеном Општем дијелу стручног испита

(име, име једног родитеља и презиме кандидата)

рођен/а _____, запослен/а _____,
(датум и мјесто рођења) (назив организационе јединице)

службена шифра запосленог/е _____, положио/ла је дана _____

Општи дио стручног испита за рад на пословима индиректних пореза.

ДИРЕКТОР**Др Зоран Тегелтија**

МП

(број увјерења)

(мјесто и датум издавања)

Прилог 9.

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
УПРАВА ЗА ИНДИРЕКТНО ОПОРЕЗИВАЊЕ**

На основу члана 43. Правилника о полагању стручног испита за рад на пословима индиректних пореза запослених у Управи за индиректно опорезивање („Службени гласник БиХ“, број _____), Управа за индиректно опорезивање издаје

У В Ј Е Р Е Њ Е
**о положеном Посебном дијелу стручног испита
за рад на пословима индиректних пореза**

(име, име једног родитеља и презиме кандидата)

рођен/а _____, запослен/а _____,
(datum и мјесто рођења) (назив организационе јединице)

службена шифра запосленог/е _____, положио/ла је дана _____

Посебни дио стручног испита за рад на пословима индиректних пореза из области _____.

ДИРЕКТОР**Др Зоран Тегелтија**

МП

(број увјерења)

(мјесто и датум издавања)